

у човечеството, допълнително обяснява и наистина може да обясни само психоаналитичният методъ, понеже това е специално *психологичен* въпросъ, както и този за същността и психологичните основи на етиката, или напр. на анимизма, както специаленъ психологиченъ въпросъ се явява теорията на познанието, макаръ че научното развитие и неговите насоки наистина винаги съ били обусловени от обществената структура, нуждите на обществото и отъ цѣлата му идеология. Очевидно е, че ако ние кажемъ напр., споредъ Марковия методъ, че и етиката и религия, resp. и науката още, съ продуктъ или отражения на обществените отношения, resp. на идеологията на обществото, то ние ще кажемъ безспорно нѣщо много вѣрно, обаче съ тая формула нѣма да изчерпимъ общото съдѣржание на религията, етиката и науката като известни стремежи, resp. прояви на човешкия душевенъ животъ и пълното имъ общо съдѣржание може да ни осветли само единъ *психологиченъ* и *аналитиченъ* методъ, resp. *психоаналитичната теория за познанието*, която скоро ще измести старите философски теории въ гносеологията.

Явява ли се психоаналитичниятъ методъ идеалистиченъ, противенъ на материалистичниятъ по своя характеръ, както мислятъ нѣкои хора, не познаващи неговата същностъ? — Ни най-малко. Ние бихме го нарекли паралелно съ материалистичниятъ — *реалистиченъ* методъ въ социологията. Базирайки се на същите принципиални положения, както и Марковия методъ, както видѣхме горе, той също така вижда и намира обективни закономѣрности въ детерминациите на човешката психология, resp. въ душевния животъ на индивида и на обществото. Биогенетичниятъ законъ за развитието напр., на който психоаналитичниятъ методъ можеществено се осланя, се откри за човешкото познание най-напредъ въ областта на естествените науки, въ *физиологията и биологията*, на които се осланяятъ Морганъ и Фр. Енгелсъ въ своите разисквания върху произхода на семейството и на примитивните обществени отношения, развивайки историко-материалистическиятъ методъ по-нататъкъ, вече следъ Маркса. Надали има по-голѣмъ приятелъ за всички фантасмагории и заблуждения на идеализма, за всички тѣмни предразсѫдъци на човешкия духъ, за всички реакционни течения, които идеализмътъ винаги подхранвалъ, отъ психоанализата и психоаналитичниятъ методъ въ съвремената наука. Той безпощадно разбулва тѣхното призрачно съдѣржание, той ги събаря и разрушава, като освобождава същевременно човешкия духъ отъ последните духовни вериги, които още го сковаватъ, като събара измамли-